

**Протокол от обществено обсъждане по Доклада за екологична оценка с всички приложения и материали към него и проекта на Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 (по реда на чл. 21, ал.1, т.2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО))**

**31.05.2021 г., хотел Метрополитън, София**

*Г-жа Галина Василева, Ръководител на Управляващия орган на ОПТТИ 2014-2020* откри срещата и приветства участниците в общественото обсъждане по доклада за екологична оценка с всички приложения и материали към него и проекта на Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027, която се провежда на основание чл. 21, ал.1, т.2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО). Тя представи кратка справка за извършените консултации по чл. 20 от Наредбата за ЕО със заинтересованите страни и обществеността, за проведеното обществено обсъждане в електронна среда и за постъпилите коментари и становища по доклада за ЕО и проекта на програмата. Припомни, че резултатите от консултациите по доклада за ЕО и проекта на програма ПТС са публикувани на сайта на програмата. Благодарни за изпратените становища и получените предложения.

*Г-жа Василева* обърна внимание на основните моменти при подготовката на програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027. Представи какъв е бюджета на програмата и припомни кои са приоритетите и приоритетните оси за програмен период 2021-2027, също така и спомена основните проекти в обхвата на програмата. Запозна участниците в обсъждането с основните промени в текста на програмата, извършени в процеса на консултации с Европейската комисия. Първи вариант на програмата е изпратен през месец ноември 2020 г., през декември са получени коментари от страна на ЕК. Втори вариант на програма „Транспортна свързаност“, както и проект на Споразумението за партньорство и останалите програми са изпратени през януари 2021 г., коментари по тях са получени през месец февруари и трети последен за момента вариант на програмата е изпратен на 20 април 2021 г. Г-жа Василева подчерта основните разлики в последния вариант на текста на програмата и включването на някои нови видове дейности като пътища II и III клас пътища, изграждането зарядни станции по пътищата и пристанищата, като беше споменато и отпадането от обхвата на програмата на проекта за изграждане на метрото в София.

*Г-жа Нина Стоянова, ръководител на екипа на консултанта за изготвяне на доклада за екологична оценка на програмата* представи обхвата на екологичната оценка (ЕО), целите на ПТС и връзката с други планове и програми. До момента са разработени два варианта на ПТС, които са разгледани и оценени равностойно в Доклада за ЕО. В доклада е направен анализ на текущото състояние на околната среда, в т.ч. при отчитане на състоянието на транспортната инфраструктура, по отношение на изменението на климата, качеството на атмосферния въздух, повърхностните води, подземните води, геологията и земните недра, почвите и земеползването, растителността и животинския свят, защитените зони, защитени територии, ландшафта, материалните активи, археологически обекти, нивата на шума, отпадъците, риска от големи аварии и човешкото здраве. Подробно е разгледана „нулевата алтернатива“ или отказът от прилагането на ПТС.

Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента, определените в ПТС 2021-2027 г. допустими дейности и идентифицирани проекти, в Доклада за ЕО са описани територии, които ще бъдат засегнати от програмата и вероятните въздействия. Също така бяха

описани и идентифицираните дейности, които евентуално биха оказали въздействие върху околната среда. Анализирани са екологичните проблеми на територията на страната, свързани с настоящото състояние на развитие на транспортната инфраструктура, както и възможността при реализиране на ПТС да се задълбочат съществуващи или да настъпят нови екологични проблеми. Разгледани са предвижданията на ПТС спрямо целите по опазване на околната среда, включени в различни стратегии, планове и програми.

Г-жа Стоянова представи изчерпателно изводите от оценката на вероятните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве на стратегическо ниво (приоритет, специфични цели и допустими дейности) и на ниво „идентифицирани проекти“, като и на двете нива е извършено равностойно оценяване на въздействието на двата варианта на проекта на ПТС 2021-2027 г.

В Доклада за ЕО са включени в два раздела:

- Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ПТС 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве – на база оценката са препоръчани както мерки за отразяване в окончателния вариант на ПТС, така и мерки, които да се изпълняват при прилагането на програмата.
- Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ПТС 2021-2027 г. - въз основа на предложените мерки следва да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве, в резултат на прилагането на програмата. Мерките съдържат измерими индикатори, по чиято стойност ще се определя наличието или липсата на значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на програмата.

От анализите и оценките на въздействието на двата варианта за реализиране на ПТС 2021-2027 г. и въздействието на „нулевата алтернатива“ се налага изводът, че предпочитаната алтернатива от гледна точка на опазването на околната среда и човешкото здраве е реализирането на ПТС 2021-2027 г. по Втори вариант, при който се очаква по-благоприятно въздействие върху околната среда и човешкото здраве (благодарение на изрично включената специфична цел: Насърчаване на енергийна ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове и свързаните с нея допустими дейности), при задължително изпълнение и спазване на препоръчаните в доклада мерки.

Г-жа Василева даде думата на участниците в общественото обсъждане за въпроси, становища, изказвания по доклада за ЕО и проекта на програмата.

*Изказване на г-н Румен Марков, управител Лардъж Инфраструкчър Проджектс:*

Г-н Марков припомни, че вече са изразили тяхното становище, с което считат, че проектите за АМ „Русе - Велико Търново“ и обходния път на гр. Габрово, с тунел под връх Шипка не следва да влизат в ПТС, тъй като не отговарят на политиките на ЕС и не намаляват емисиите на въглероден диоксид. Даде няколко примера, направени по техни изчисления - по АМ „Русе - Велико Търново“ от Русе /граница с Румъния/ до пътен възел при В. Търново между път I-5 и път I-4, разстоянието е 136,625 км, а по сегашния път I-5 (I-2), разстоянието е 113,5 км, т.е. разстоянието се увеличава с 23 км и съответно генерирането на въглероден диоксид е по-голямо. Навсякъде в програмата е написано, че проектите за АМ „Русе - Велико Търново“ и обходния път на гр. Габрово, с тунел под връх Шипка трябва да се гледат заедно. Тогава разстоянието до референтната точка при п.в. Гурково се увеличава два пъти, в сравнение със сегашното разстояние, за преминаващия автомобилен поток и по-специално транзитния товарен трафик между Русе /граница с Румъния/ и Лесово /граница с

Турция/. За добър пример посочи АМ „Тракия“. По републикански път I-8 разстоянието до Пловдив е било 142,4 км, а след построяването на АМ „Тракия“ разстоянието е 128,7 км. АМ „Тракия“ е по-къса с 6 км от подбалканския път I-6. Според него проектът за обходния път на гр. Габрово, с тунел под връх Шипка, който е с габарит Г10,50 не може да бъде част от основна ТЕН-Т мрежа. Поради изброените причини, счита, че в програмата следва да бъдат включени други проекти, които имат по-голям смисъл и отговарят на политиките на ЕС. По отношение на екологичната оценка пак попита, дали има оценка на количеството на генерираните въглеродни емисии. Отново за програмата - и предишния път е предложил по отношение на модернизацията на жп възел Русе да се включи проект за обход на града, за да може товарните влакове да избягват преминаване през града, като се извърши интеграция между жп транспорта и река Дунав.

*Г-жа Василева* отговори, че е известно как са подбрани пътните проекти, които са предложени в програмата, същите имат политическа подкрепа, те са в напреднал стадий на подготовка. Изграждането на тунел под връх Шипка е последна част от проекта за обход на гр. Габрово и българската държава е поела ангажимент пред ЕК за завършването му. Предложението за железопътен обход на гр. Русе винаги може да бъде разгледано, но то трябва да бъде подкрепено със съответните проучвания и да има инициатива за неговата реализация, както и добра проектна готовност.

*Г-жа Стоянова* отговори, че на въпроса за оценка на количеството на генерираните въглеродни емисии вече детайлно е отговорено в таблицата за консултациите, която е качена на интернет страницата. Подобна детайлна количествена оценка не се представя в докладите за ЕО. Причината за това е логична и е свързана с обективната невъзможност за използване на точни прогнозни първични данни за извършване на необходимите изчисления (коментирани по-долу) от една страна, а от друга - нецелесъобразността на извършването на такива подробни изчисления, т.к. както беше посочено по-горе, много по-важно и целесъобразно е да се извърши оценка на посоката на въздействие като цяло, което напълно обосновава експертното заключение относно реализацията на всеки проект. Точна количествена оценка на емисиите от прилагането на дейностите по Програмата би следвало да се направи въз основа на подробна количествена оценка на въздействието, поименно за всеки един проект, което се прави на етапа на ОВОС.

*Г-жа Василева* поясни, че нещата следва да се разглеждат на ниво програма, а не на ниво отделни проекти. Изрази съжаление, че няма представители на екологичните неправителствени организации, които представиха становища по време на консултациите.

*Г-жа Е. Йорданова, представител на КНСБ* изрази мнение, че подготовката на програмата е в доста напреднал етап и попита, дали екологичните организации са били надлежно поканени на общественото обсъждане. Помоли за предоставяне на презентациите.

*Г-жа Василева* поясни, че начинът на уведомяване е същият, като при консултациите и онлайн общественото обсъждане, като всички, които са представили становища са уведомени и писмено.

*Г-жа Стоянова* подчерта, че екологичните неправителствени организации са присъствали на онлайн обсъждането, участвали са активно, представили са своите становища и изрази мнение, че вероятно са прочели отговорите на въпросите в таблицата със консултациите, които са публикувани на интернет страницата. Поясни, че Нетехническото резюме на доклада по ЕО е било изпратено на ЕК за предварителен преглед, коментарите на комисията са били насочени към други практически въпроси, свързани с прилагането на нормативната уредба по околна среда в България, но

не са били свързани със самата оценка, както и не са били свързани с разписаните мерки по ключови обекти, като тунела под Шипка или АМ Струма.

Г-жа Василева благодари на всички участници за интереса и изразените становища и закри срещата.

GA

Съгласувано от: **На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД**

инж. Галина Василева

Директор на дирекция „Координация на програми и проекти“ в МТИТС  
и Ръководител на УО на ОПТТИ 2014-2020

Мартин Георгиев

**На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД**

Началник отдел „Програмиране“ в дирекция „Координация на програми и проекти“ в МТИТС

**На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД**

Станислав Гонзов

Гл. експерт, отдел „Програмиране“, дирекция „Координация на програми и проекти“ в МТИТС

Изготвил:

**На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД**

инж. Ивета Колева

Гл. експерт, отдел „Програмиране“, дирекция „Координация на програми и проекти“ в МТИТС